

Karakterisering av bergarter (basert på Håndbok i ingeniørgeologi – berg. Utgitt av Norsk bergmekanikkgruppe i 1985)

BERGART / Type	Beskrivelse, definisjon
AGGLOMERAT / Stø	Avrundede boller av vulkansk opprinnelse i en finkomet grunnmasse.
ALUNSKIFER / Sed	Svart karbon- og svovelholdig skifer.
AMFIBOLITT / Omd	Homogen til svakt skifrig, mørk bergart med 20-50% plagioklas, 20-80% amfibol, 0-50% glimmer, litt kvarts, granat og epidot.
AMFIBOLITTISK GNEIS / Omd	Gneis med > 20% amfibol.
ANDESITT / Stø	Diorittens dagbergart (finkornet dioritt).
ANORTOSITT / Stø	Dypbergart med > 70% basisk plagioklas.
ARKOSE / Sed	Sandstein med 0-75% kvarts, 10-90% feltspat + bergartsfragmenter, 0-20% leirmateriale
ARKOSITT / Omd	Skifrig til svakt skifrig bergart med 0-70% kvarts, 10-90% feltspat, 0-30% glimmer og kloritt.
BASALT / Stø	Gabbroens dagbergart.
BREKSJE / Omd	Kantede bruddstykker i en finkomet grunnmasse. Vanligvis dannet ved sammenvoksing av tidligere oppkjust berg.
CHARNOKITT / Stø, Omd	Massiv pyroksenførende feltspatrik bergart.
DACITT / Stø	Granodiorittens dagbergart (finkomet granodioritt).
DIABAS / Stø	Gabbroens gangbergart (finkomet gabbro).
DIORITT / Stø	Dypbergart med ca. 0-5% kvarts, 0-10% alkalifeltspat, 30-50% hornblende, biotitt, augitt. 30-60% plagioklas.
DOLOMITT / Sed	> 75% karbonat, vesentlig som dolomitt.
DUNITT / Omd	Ultrabasisk bergart som vesentlig består av olivin.
EKLOGITT / Omd	Sterkt omdannet ultrabasisk bergart som vesentlig består av pyroksen og granat.
ESSEXITT / Stø	Dypbergart med ca. 10-65% plagioklas, 0-30% alkalifeltspat, 5-45% feltspatoid, 30-60% glimmer, hornblende, augitt.
FYLLITT / Omd	Som glimmerskifer, men glimmeret (som består av sericitt) er ikke synlig for det blotte øye.
GABBRO / Stø	Dypbergart med ca. 30-70% plagioklas, 30-70% pyroksen, 0-30% olivin, biotitt, hornblende og kvarts.
GLIMMERGNEIS / Omd	Gneis med > 40% glimmer.
GLIMMERKVARTSITT / Omd	Kvartsitt med > 10% glimmer.
GLIMMERSKIFER / Omd	0-70% kvarts, 0-25% feltspat, 25-75% muskovitt, biotitt, dessuten kloritt, epidot, granat.
GNEIS / Omd	Teksturbetegnelsen på en del bergarter dannet ved høy regional omdanning (amfibolitt-granulitt-facies.) Mineralene er tydelig orienterte.
GNEISGRANITT / Omd	Omdannet og deformert granitt slik at mineralene er blitt svakt parallellorientert.
GRAFITTSKIFER / Omd	Glimmerskifer med > 15% grafitt.
GRANATGLIMMERSKIFER / Omd	Granatførende glimmerskifer.
GRANITT / Stø	Dypbergart. 15-55% kvarts, 15-75% alkalifeltspat, 0-50% plagioklas. 5-20% glimmer (vesentlig biotitt).
GRANITTISK GNEIS / Omd	Gneis med granittisk mineralsammensetning.
GRANODIORITT / Stø	Dypbergart. 15-55% kvarts, 15-75% plagioklas, 0-25% alkalifeltspat, 5-40% glimmer, hornblende eller pyroksen.
GRANULITT / Omd	Gneis med lite eller uten glimmer. Inneholder kvarts, feltspat, pyroksen og granat.
GRØNNSKIFER / Omd	Skifrig bergart med noenlunde same mineralsammensetning som grønnstein.
GRØNNSTEIN / Omd	Fast homogen bergart med 0-50% albitt feltspat, 50-90% amfibol, kloritt, epidot.
GRÅVAKKE / Sed	20-75% leirmineraler (pelittisk materiale), 0-75% kvarts og 0-75% feltspat.
HORNBLENDESKIFER / Omd	Skifrig bergart med samme mineralsammensetning som amfibolitt.
HORNFELS / Omd	Kontaktomdannet finkornet bergart.
HYPERTITT / Stø	Relativt finkornet gabbro med mer eller mindre ofittisk tekstur. Inneholder både rombisk og monoklin pyroksen.
KALKFYLLITT / Omd	Fyllitt med > 15% karbonat.
KALKGLIMMERSKIFER / Omd	Glimmerskifer med > 15% karbonat.
KALKSTEIN / Sed	50-100% kalkspat, dessuten kvarts, litt feltspat og glimmer.
KLEBERSTEIN / Omd	Bløt, homogen bergart som består av kloritt, talk, magnesitt, serpentin og aktinolit (hornblende).
KONGLOMERAT / Sed, Omd	Avrundede boller i en mer finkornet grunnmasse. Består av herdet grus, sand og/eller stein.

KVARTSITT / Omd	Over 75% kvarts.
KVARTSRIK FYLLITT / Omd	Fyllitt med 50-75% kvarts.
KVARTSSANDSTEIN / Sed	60-100% kvarts, 0-25% feltspat, 0-20% leirmaterialer (pelittisk materiale).
LAVA / Stø	Smeltet berg som strømmer ut av vulkankjegler eller sprekker i jordskorpen. Brukes også som betegnelse på bergarten etter størkning.
LEIRSKIFER OG LEIRSTEIN / Sed	75-100% leirmaterialer (pelittisk materiale), dessuten noe kvarts og feltspat.
MARMOR / Omd	Omdannet, rekrystallisert kalkstein eller dolomitt.
MIGMATITT / Omd	Gneis sammensatt av en intim blanding av flere forskjellige bergartstyper.
MONZONITT / Stø	Dypbergart. 0-15% kvarts, 15-55% alkalifeltspat, 10-55% plagioklas, 0-10% feltspatoider, 15-45% glimmer, horn blende, pyroksen.
MYLONITT / Omd	Finkomet, tektonisert bergart dannet ved nedknusning og rekrystallasjon av eksisterende bergarter.
NEFELINSYENITT / Stø	Dypbergart. 5-55% nefelin, 10-80% alkalifeltspat, 0-40% plagioklas, 10-45% hornblende, pyroksen, glimmer.
NORITT / Stø	Dypbergart. Sammensetning som gabbro, bortsett fra rombisk pyroksen i stedet for monoklin pyroksen.
OLIVINSTEIN / Stø	Ultrabasisk dypbergart som vesentlig består av olivin.
PEGMATITT / Stø. Omd	Meget grovkornet bergart som vesentlig består av kvarts, feltspat og glimmer.
RHYOLITT / Stø	Granittens dagbergart (finkornet granitt).
SANDSTEIN / Sed	Fellesbetegnelse på de sedimentære bergarter som er dannet av vannavsatte løsmasser (kornstørrelse 0,06-2,0 m/m).
SERPENTINITT / Omd	Bergart som hovedsakelig består av mineralet serpentin.
SPARAGMITT / Sed. Omd	Betegnelse på arkosittiske sandsteiner avsatt i sen-prekambrisk tid.
SVARTSKIFER / Sed Omd	Karbonførende sedimentære og svakt omdannede skifre.
SYENITT / Stø	Dagbergart. 0-20% kvarts, 40-80% alkalifeltspat, 0-20% plagioklas, 0-10% feltspatoid, 10-35% hornblende, pyroksen, biotitt.
TALKSKIFER / Omd	Tynnskifrig, glatt bergart som hovedsakelig består av talk, kloritt, feltspat, aktinolitt (hornblende) og muskovitt.
TILLITT / Sed	Forstenet morene.
TONALITT / Stø	Dioritt med kvartsinnhold 5-20% av de lyse mineralene (kvartsdioritt).
TUFF / Stø Omd	Vulkansk aske. Kan opptre som løst lag eller sammensveiset til harde lag.
ULTRABASISKE BERGARTER ULTRABASITT / Stø	Størknings- eller omdannede (metamorfe) bergarter med SiO ₂ -innhold < 45%.
ØYEGNEIS / Omd	Gneis der feltspat opptrer som "øyne" i bergarten.

Tegnforklaring: Stø - størkningsbergart; Sed - sedimentær (avsetnings-)bergart; Omd - omdannet (metamorf) bergart